

Bioforsk Rapport

Bioforsk Report

Vol. 7 Nr. 160 2012

Skjøtselsplan for slåttemark

Skogsholmen, Vega kommune, Nordland fylke

Thomas H. Carlsen & Maja S. Kvalvik

Bioforsk Nord Tjøtta

Tittel/Title:

Skjøtselsplan for slåttemark - Skogsholmen, Vega kommune, Nordland fylke

Forfatter(e)/Author(s):

Thomas Holm Carlsen & Maja S. Kvalvik

<i>Dato/Date:</i> 30.11.2012	<i>Tilgjengelighet/Availability:</i> Åpen	<i>Prosjekt nr./Project No.:</i> 420216	<i>Saksnr./Archive No.:</i> 2012/461
<i>Rapport nr./Report No.:</i> 160/2012	<i>ISBN-nr./ISBN-no:</i> 978-82-17-01012-8	<i>Antall sider/Number of pages:</i> 23	<i>Antall vedlegg/Number of appendices:</i> 3

<i>Oppdragsgiver/Employer:</i> Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelinga	<i>Kontaktperson/Contact person:</i> Ingvild Gabrielsen
---	--

<i>Stikkord/Keywords:</i> Kulturlandskap, slåttemark, Skogsholmen, Vega verdensarvområde, skjøtsel	<i>Fagområde/Field of work:</i> Arktisk landbruk og utmark
---	---

Sammendrag:

Denne skjøtselsplan presenterer verdifulle lokaliteter i henhold til DNs håndbok 13 (2006) på øya Skogsholmen og utmarksøyene tilknyttet hovedøya på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland. Skjøtselsplanen baserer seg på kartlegging av vegetasjon knyttet til slåttemarka, samt tre naturbeitelokaliteter. Det er anbefalinger om skjøtsel og restaurering i del B, lokalitetsbeskrivelsen. På sikt kan slåttemarka bli vurdert på nytt med tanke på en evt. høyere verdi.

<i>Land/Country:</i>	Norge
<i>Fylke/County:</i>	Nordland
<i>Kommune/Municipality:</i>	Vega kommune
<i>Sted/Lokalitet:</i>	Skogsholmen

Godkjent / Approved

Prosjektleder / Project leader

Håkon Sund, avdelingsleder

Thomas H. Carlsen, forsker

Forord

Denne rapporten beskriver de ulike verdifulle naturtyper som er registrert på Skogsholmen og tilhørende øyer. Arbeidet er utført på oppdrag Fylkesmannen i Nordland. Planen er en av flere skjøtselsplaner for Vegaøyen verdensarvområde, og gir faglig funderte anbefalinger for restaurering og skjøtsel for slåttemarka på Skogsholmen. Generell del (A) er hentet ut fra handlingsplanen for slåttemark, som angir mal og retningslinjer for slåttemarker i Norge generelt, og er således ikke forfattet av undertegnede. Rapporten beskriver også tre lokaliteter definert som naturbeitemark.

Tjøtta, 30.11.2012

Thomas H. Carlsen
Bioforsk Nord Tjøtta

Innhold

A. Generell del	4
Slåttemarksutforminger i Nord Norge	4
Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemarker	5
B. Spesiell del: Lokalitet 1 slåttemark	7
SØKBARE EGENSKAPER	7
OMRÅDEBESKRIVELSE	7
SKJØTSELSPLAN	10
B. Spesiell del: Lokalitet 2 naturbeitemark	13
SØKBARE EGENSKAPER	13
OMRÅDEBESKRIVELSE	13
B. Spesiell del: Lokalitet 3 naturbeitemark	16
SØKBARE EGENSKAPER	16
OMRÅDEBESKRIVELSE	17
B. Spesiell del: Lokalitet 4 naturbeitemark	19
SØKBARE EGENSKAPER	19
OMRÅDEBESKRIVELSE	20
Kilder	22
Vedlegg	23

A. Generell del

Slåttemarker er arealer som blir regelmessig slått. Semi-naturlig slåttemark, eller såkalt natureng, er slåttemarker som er formet gjennom rydding og lang tids tradisjonell slått. De er ofte overflatelyddet, men ikke oppdyrket og tilsådd i seinere tid, og ikke eller meget lite gjødslet. De blir slått seint i sesongen. Slåttemarkene blir eller ble gjerne høstbeitet og kanskje også vårbeitet. Hvordan slåttemarkene har vært skjøttet varierer noe fra sted til sted og hvor man er i landet. Slåttemark er urte- og grasdominert og oftest meget artsrik. Den kan være åpen eller tresatt.

Tresatte slåttemarker med styvingstrær som blir høstet ved lauvving er i dag meget sjeldne. Slike såkalte lauvenger ble gjerne beitet om våren, slått en gang seint om sommeren og høstbeitet. I tillegg ble greinene på trærne høstet til lauvfôr med et tidsintervall på 5-8 år. I gammel tid spilte også myr en viktig rolle som slåttearealer (slåttemyr). De fleste jordvannsmyrene i Norge har tidligere vært slått, men myrslåtten opphørte i stor grad alt for lenge siden og forekom bare noen få steder fram til slutten av 1950-årene. Gjengroingen av slåttemyr går imidlertid gjerne langsomt så flere myrer bærer i dag likevel fortsatt preg av denne høstingen. Det er registrert få lauvenger og slåttemyrer som fortsatt er i hevd.

De ulike slåttemarkene tilhører våre mest artsrike naturtyper med meget stor betydning også for andre organismer enn karplanter. Rundt 70 prosent av våre dagsommerfugler er for eksempel knyttet til åpen engvegetasjon (særlig urterik slåttemark) og en rekke vadefugler bruker strandenger (slått eller beita) som hekkeområder og rasteplasser ved trekk. I tillegg har slåttemarker stor betydning for mange truede beitemarksoppper. Slåttemarker kan ikke erstattes av beitemarker fordi de inneholder vegetasjonstyper og flere arter som ikke opprettholdes av beite. I sammenligning med beitemarker har de høyest arts mangfold per m² og også de største bestandene av flere truede engarter. Gjennom historien har de vært, og vil også i framtiden være, viktige "levende genbanker". I tillegg er de bærekraftige økosystemer som har vært et nøkkelelement i norsk landbruk i tusener av år. I løpet av 1900-tallet har de imidlertid blitt blant våre mest truede naturtyper.

Slåttemarksutforminger i Nord Norge

Den store variasjonen i vår slåttemarksvegetasjon i Norge er foreløpig bare delvis kartlagt. I det følgende har vi likevel forsøkt å peke på noen utforminger av slåttemarksvegetasjon som kan sees som karakteriske for Nord-Norge og dermed gir denne regionen et særskilt forvaltningsansvar. Vi gir også eksempler på noen verdifulle lokaliteter.

I Nordland finnes fine dunhavreenger med forekomst av bl.a. rødflangre, brudespore, vill-lin, harerug, fjellfrøstjerne og jåblom på skjellsand. Slik eng er tidligere registrert bl.a. på Kjerringøy, Bodø kommune. Ved Kvarv i Sørfold fantes en annen utforming av dunhavreeng med arter som gulmaure, gjeldkarve og småengkall (Norderhaug 1988). Boreal slåtteeng (G7) finnes også i Nord-Norge, men her mangler sørlige arter (Fremstad & Moen 2001). Artsrike kalkenger finnes bl.a. på Skogsholmen i Vega kommune. Skogstorkenebb-ballblomeng (G13) er karakteristiske for Nord-Norge og tidligere registrert bl.a. ved Jarfjorden i Finnmark med forekomst av bl.a. flere marikåpearter, sølvbunke, fjelltimotei, hvitbladtistel, gulaks, ryllik, småengkall og harerug (Norderhaug 1988). Enger med et spesielt artsinventar er Finnmarksfrøstjerneeng og silkenellikeng (G9) som er registrert i Talvik og Anarjohka i Alta respektive Porsanger, Lebesby, Tana og Sør-Varanger (Alm et al. 1994, Fremstad & Moen 2001). Eksempler i god hevd finnes sannsynligvis ikke lenger, men svakt gjengrodde enger med mye finnmarksfrøstjerne og/eller russkjeks er registrert. Ved Makkenes i Vadsø finnes fine slåttemarklokaliteter som nå beites. Artsrike rester av tidligere slåttemark i tilknytning til sanddynesystemer (dyneeng W2a,b) finnes fortsatt i Nord-Norge bl.a. i Finnmark. De har imidlertid ikke vært i bruk på lang tid (Vibekke Vange pers. medd.).

Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemarkar

Skjøtsel

Beste måten å skjøtte ei gammel artsrik eng på, er å følge opp den tradisjonelle driftsforma, uten gjødsel og med sein slått. Det tradisjonelle slåttetidspunktet har variert noe fra sted til sted avhengig av klima og høyde over havet. Derfor er det viktig å finne ut hva som har vært vanlig på den aktuelle lokaliteten eller i nærområdet fra gammelt av. Slått før 10. juli var imidlertid meget sjeldent!

En bør benytte lett redskap (ljå, tohjuls slåmaskin eller lettere traktor der det er mulig). Graset må bakketørkes/ev.hesjes før det fjernes. Bakketørkinga viktig for at frøa til engartene både skal få modne ferdig og bli liggende igjen på enga når høyet samles sammen og kjøres vekk.

Enkelte steder har engene i tillegg vært beitet, enten vår eller høst eller begge deler. Bare beiting kan imidlertid ikke erstatte slått, men er det eneste mulighet for skjøtsel i en periode, er storfebeiting det mest skånsomme. De velger ikke ut "godbitene" slik sauene gjør. Beitepresset må i tilfelle ikke være for stort, og en må vente seg noe manuell etterrydding. Der en har tidligblomstrende arter som til eksempel søstermariehånd er det særlig viktig at en unngår vårbeite.

Restaurering

Når det gjelder restaurering av enger som er i gjengroing og utvidelse av eksisterende slåtteareal er det viktig å ikke sette i gang med mer omfattende restaurering enn det en greier å følge opp med skjøtsel i ettertid.

Dersom det er mange delfelt som skal restaureres, kan det være lurt å ta det trinnvis over flere sesonger. Slik blir det mer overkommelig, og en får en følelse med hvor omfattende de ulike tiltaka er, og hva en kan forvente å få gjennomført per sesong.

Hogst/grovrydding bør helst gjennomføres på frossen og gjerne bar mark, dette for å unngå skader på undervegetasjonen og er samtidig lettvinnt for å få så lav stubbe som mulig. Rydding i snø kan være noe mer tungvint, mindre busker og oppslag kan også ryddes på sommeren når det er tørt og mye av biomassen er samlet i bladene.

I slåtteenger som *ikke* har vært tresatt er det ikke noe poeng å sette igjen noe særlig med trær. Gamle styvingstre må imidlertid spares. Et og annet lauvtre med fin og vid krone kan og få stå. All gran/furu og fremmede treslag (eksempelvis platanlønn) bør fjernes.

Etter hogst er det spesielt viktig at alt ryddeavfall, kvist, stubber og lignende blir samla sammen og brent på egna steder, og aller helst frakta ut av området. Dette for å unngå unødig oppgjødsling. Ryddeavfall som ligger spredd utover vil elles fort føre til ny dominans av uønska rask- og storvoksen konkurransesterk vegetasjon. Oppflising og spredning av flis i området er av samme grunn ikke å anbefale.

Gjenstående biomasse vil ta opp noe av næringen som frigjøres fra de døde røttene til trær og busker som har blitt ryddet vekk. Dette gir en gjødselseffekt som lett forårsaker oppvekst av uønska nitrogenkrevende arter (som for eksempel bringebær, brennesle). Gradvis gjenåpning er derfor viktig. Gjødslingseffekten sammen med økt lysinnstråling fører gjerne også til en del etterrenning. Det er mest effektivt å slå lauvrenningene i juli, når det er minst energi samla i rotsystemet. Dette faller normalt sammen med slåttetidspunktet. Det kan likevel være nødvendig å rydde lauvrenninger flere ganger utover i første sesongen, og i tillegg året etter.

Osp og or sprer seg ved rotskot, og rydding kan i mange tilfelle føre til utstrakt renning. Disse kan det derfor lønne seg å ringbarke (sokke). Det bør da skjæres et fem cm bredt band rundt treet nedanfor nederste greina. Det er viktig at snittet er så dypt at all barken forsvinner, slik at transporten av næringsstoff helt sikkert er brutt. Det er lettest å ringbarke om våren. Etter tre sommere må de døde trea fjernes.

Stubber må kappes helt ned til bakken, enten i forbindelse med hogsten eller ved etterrydding på barmark. Større stubber vil gå raskere i forråtning om en skiller barken fra veden med et spett eller lignende, og så stapper jord i mellom. Med unntak av osp og or kan en også unngå renninger på denne måten. Dette kan til eksempel være aktuelt i kanter som hindrer lysinnstråling til slåttemarka.

Problemarter som bringebær- og rosekratt, brennesle, mjødukt eller liknende går normalt ut ved slått, men kan være avhengig av slått flere ganger per sesong i begynnelsen med ljå eller krattrydder. Ev. felt med einstape (bregne) bør slås ned med kjepp (ikke skjæres ned). På denne måten fortsetter bregna med å transportere næring fra røttene, og utarmer så rotsystemet sitt. Den bør så fjernes på høsten.

For mer utfyllende om skjøtsel, restaurering og hevd, se:

Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker som finnes på DNs hjemmesider:
<http://www.dirnat.no/content/1916/>

B. Spesiell del: Lokalitet 1 slåttemark

SØKBARE EGENSKAPER							
*Navn på lokaliteten Skogsholmen – Sørgården/Bakken				*Kommune Vega		*Områdenr. 181510228	
ID i Naturbase -		*Registrert i felt av: Lise Hatten & Hanne Sickel (2006) Thomas H. Carlsen & Maja S. Kvalvik (2012)				*Dato: 19.7.2012	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige) Hatten L., Carlsen T. H. & Sickel H. (2007). Skjøtselsplan for Skogsholmen-området						Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
*Hovednaturtype: Slåttemark, D01 - 100 % Tilleggsnaturtyper:				Utforminger: Slåttevåteng, D0121 - 50 % Svak lågurtslåttefukteng, D0118 - 50 %			
*Verdi (A, B, C): C			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.)				
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)							
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):			Vegetasjonstyper:
< 20 m	X	God		Slått	X	Torvtekt	Frisk fattigeng, G4 (D0104) Våt/fuktig, middels næringsrik eng, G12 (G0112) Frisk, næringsrik «natureng», G13 (D0113)
20 – 50 m		Svak		Beite		Brenning	
50-100 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell	
> 100 m		Gjengrodd	X	Gjødsling			
		Dårlig		Lauving			
OMRÅDEBESKRIVELSE							
INNLEDNING							
<p>Skjøtselsplan for Skogsholmen og tilhørende øyer ble utarbeidet i 2007 (Hatten m.fl, 2007). Fra ca 2007 til i dag har store deler av det gamle slåttearealet mellom de to gårdene Sørgården og Bakken blitt slått for å forsøke å gjenskape noe av det gamle slåttemarkspreget. Restaureringsslått av mjøddurt (dominerende gjengroingsart) i en femårsperiode har ført til endret artssammensetning i slåttemarka, som tidligere var fullstendig dominert av mjøddurt. Det har vært en god dialog med Skogsholmen grendelag ved tidligere leder Stig Tore Skogsholm om utfordringene i slåttemarka.</p>							

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG:

Skogsholmen ligger i den østlige delen av Vegaøyen verdensarvområde, drøye 10 kilometer nord for hovedøya Vega. Selve slåttemarkslokaliteten ligger i den sørlige delen av øya og vest for veien og internatskola. Et område på ca 10-15 dekar slåes årlig mellom de to gårdene Sørgården og Bakken. Lokaliteten skråner svakt fra vest ned mot øst. Berggrunnen består av kalkspatholdig marmor. Vegetasjonssammensetninga gir et fattigere inntrykk hovedsakelig som følge av et næringsrikt og tykt jordsmonn og at slåttemarka er gjengrodd.

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Hele lokaliteten er slåttemark (D01). Dominerende vegetasjonstyper er våt/fuktig, middels næringsrik eng, dominert av mjøddurt (G12), frisk fattigeng (G4) og frisk næringsrik «natureng» (G13)

ARTSMANGFOLD:

Lokaliteten domineres av høyt- og kraftigvoksende gras og urter som mjøddurt, hestehavre, strandrør og skogstorkenebb. Enkelte partier er dominert av engmarikåpe. I tillegg finnes enkelte områder som er mindre gjengrodd med ei jevn fordeling av slåttemarksarter som engsvingel, engkvein, rødsvingel, gulaks, markrapp, engreverumpe, fuglevikke, gulflatbelg, engsyre, nyresoleie, engsoleie, fløyelsmarikåpe, villøk og kvitmaure.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING:

Tradisjonelt sett ble store deler av Skogsholmen benyttet som innmarksareal, hovedsakelig slåttemark men også åkerlapper. Mange generasjoners opparbeiding av jordsmonnet har ført til at deler av øya fremstår som svært frodig og næringsrik. Dette gjelder blant annet området mellom Sørgården og Bakken. Midt på 1970-tallet opphørte bruken av inn- og utmark på Skogsholmen noe som førte til en gradvis gjengroing fram til at slåtten på lokaliteten ble gjenopptatt i 2007. Lokaliteten var da helt eller delvis gjengrodd med kraftig mjøddurt. I dag, etter fem års restaureringsslått, er andelen av mjøddurt betydelig redusert. Feltsjiktet er fremdeles svært frodig og høyt i enkelte partier, men det er en større andel av ulike tradisjonelle gras- og urterarter.

Tilstanden på lokaliteten er betydelig bedre nå enn for bare noen år siden. Fremdeles er det mye næringsstoffer (nitrogen, fosfor m.m.) igjen i jordsmonnet. Dette fører til et kraftig, frodig feltsjikt og en overhengende fare for at mjøddurt får et fortrinn hvis slåtten opphører. Tilstanden på slåttemarka vil gradvis bli bedre hvis restaureringsslått fortsetter og strøet blir fjernet fra marka.

FREMMEDE ARTER:

Sitkagran og buskfuru har blitt plantet spredt på øya, også innenfor lokaliteten. Det foregår et omfattende arbeid blant grunneiere på å få fjernet sitkagran og tynnet furufeltene på øya. Det meste av sitkagran er allerede fjernet fra lokaliteten.

KULTURMINNER:

Det går en sti gjennom lokaliteten som kontinuerlig blir holdt åpen av gressklipper. Ellers står det noen bygninger innenfor avgrensninga.

SKJØTSEL OG HENSYN

Slåtten kan foretas med ulikt utstyr, ryddesag, ljå, og/eller tohjulsslåmaskin. Strøet må samles og fraktes bort for å unngå en uønsket gjødslingseffekt.

Områder med mye mjøddurt evt. andre gjengroingsarter som strandrør, hestehavre og engmarikåpe bør slås to ganger i løpet av sommeren, og da i god tid før artene blomstrer. Første slått kan foretas før sankt Hans (23. juni). Gjødsling og annen næringstilførsel må ikke forekomme i slåttemarka av den enkle grunn at hovedutfordringa er at slåttemarka pr. i dag er for næringsrik.

Det bør vurderes å sette på beitedyr noen år for å framskynde restaureringsprosessen. Fortrinnsvis lette raser som ikke ødelegger den jevne slåttemarksstrukturen i bakken. Det beste er å kombinere vår- og høstbeiting på med slått midt på sommeren.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP:

Skogsholmen og nærliggende øyer er definert som et nasjonalt viktig kulturlandskap (Ofte m.fl. 2003). Området er av spesielt viktig betydning med tanke på at det beites både med storfe (Skogsholmen) og sau (Store Buøya), samt at deler av Skogsholmen slåes på tradisjonelt vis.

Skogsholmen er en av seks utvalgte besøkpunkter i Vega verdensarvområde sammen med Store Emårsøy, Skjærvær, Lånan, Bremstein og Hysvær.

VERDIBEGRUNNELSE:

Slåttemarkslokaliteten har et middels høyt artsmangfold av engarter som engsvingel, engkvein, rødsvingel, gulaks, markrapp, engreverumpe, fuglevikke, gulflatbelg, engsyre, nyresoleie, engsoleie, fløyelsmarikåpe, villøk og kvitmaure. Fremdeles dominerer kraftigere gjengroingsarter som mjødurt, hestehavre, strandrør og engmarikåpe i deler av lokaliteten.

Lokaliteten er i restaureringsfase og får verdi C, lokalt viktig. Tradisjonell og ekstensiv slått er en sjelden skjøtselsform og har verdi i seg selv, men for å oppnå høyere verdi må vegetasjonen være mer artsrik med et større utvalg av tradisjonelle slåttemarksarter. Det positive i denne lokaliteten er at andelen med mjødurt er kraftig redusert etter at skjøtselen ble gjenopptatt i 2007. Potensialet for at slåttemarka kan få en høyere verdi på sikt er absolutt til stede, gitt at slåtten fortsetter, strøet blir fjernet og at det ikke tilføres næringsstoffer i noen stor grad.

SKJØTSELSPLAN

DATO skjøtseleksplan: 30.11.2012	UTFORMET AV: Thomas H. Carlsen og Maja S. Kvalvik		FIRMA: Bioforsk Nord Tjøtta	
UTM Sone 33, 0364375 7302635	Gnr/bnr. 92/3	AREAL (nåværende): 15	AREAL etter evt.restaurering: 15	Del av verneområde? Nei

MÅL:

Hovedmål for lokaliteten:

Skape og bevare en slåttemark med tradisjonell bruksform og bruksintensitet.

Konkrete delmål:

- Restaurerings slått med mål i å skape og opprettholde artssammensetning karakteristisk for tradisjonelt drevet seminaturlig grasmark generelt og slåttemark spesielt.
- Arealet skal holdes i hevd som slåttemark, gjengroingstilstand skal være svak og fortsatt nedadgående.
- Fremmede arter som representerer høy risiko for stedegent biologisk mangfold skal være fraværende.
- Arealet av slåttemark skal være minst 15 daa.

Tilstandsmål arter:

- Andel av problemarter som mjørdurt, marikåper og strandrør skal reduseres. Dette vil gi rom for tradisjonelle slåttemarksarter å gjenetablere seg.

Mål for bekjempelse av problemarter/gjengroing:

- Sikre at areal med gjengroingsarter som mjørdurt, marikåper og strandrør ikke utvider seg.
- Sitkagran og buskfuru skal ikke forekomme i slåttemarka

Vurdering av slått:

kategori (d), restaurerings slått - tykk eng, kratt og renninger.

AKTUELLE TILTAK:	Prioritering (år)	Ant daa og kostnad/daa	Kontroll: (Dato)
<p>I lokaliteteten:</p> <p>Slåttemarksområdet må fortsatt blir restaurert før en kan begynne å slå på tradisjonell måte. Tidsperioden for restaurerings slått er anslått til tre år, men vil kunne forkortes avhengig av hvor godt og hvor ofte gjengroingsartene fjernes i fortsettelsen.</p> <p>1. Restaurerings slått:</p> <ul style="list-style-type: none">- Lokaliteten bør slås tidlig, og gjerne to ganger i løpet av sommeren. Slåttetidspunkt og hvor ofte en slår per sesong vil bestemme den totale restaureringsperioden. Restaureringsperioden er her satt til omtrent tre år, men dette må tilpasses virkingen av restaurerings slått, se spesifikasjon under. Ryddesag eller tohjulstraktor med slåttekniver kan brukes. Unngå tunge (slå)maskiner.- Restaurerings slått kan i denne lokalitet tilpasses de ulike gjengroingsartenes vekstmåte. Det er viktig å slå disse artene i god tid før blomstring (restaurerings slått). Normalt anbefales det å gjennomføre første slått i løpet av juni måned. Når det gjelder mjørdurt så vokser denne arten i rosett i starten av veksts sesongen. Etter hvert begynner den å strekke seg, og blir da trevlete og uspiselig. Mjørdurt spres i hovedsak med røtter, og slått må skje før røttene begynner å lagre opplagsnæring. Å slå rosettene er mest effektivt men mer utfordrende. Det er lettere å slå når mjørdurten begynner å strekke seg (rundt 15-20 cm). Det er anbefalt å slå gjengroede mjørdurtområder minst to ganger i løpet av sesongen. Dette for å redusere restaureringsperioden. I mjørdurtefeltene må strøet fjernes fra slåttemarka direkte etter slått for å hindre næringsoppsamling (gjødsling).- Vår- og høstbeiting er anbefalt i restaureringsperioden for raskere å få en slåttemark med intakt vegetasjonssammensetning. Beiting bør imidlertid avsluttes før sankthans, og beiting skal ikke erstatte slått. <p>Restaurerings slått utføres til mjørdurt og andre næringskrevende, tettvoksende og ofte høye planter har gått betydelig tilbake fra slåttemarka, til fordel for tradisjonelle lyskrevende slåttemarkarter.</p> <p>2. Tradisjonell slått, fra 2015</p> <ul style="list-style-type: none">- Etter ønsket resultat er oppnådd med restaurerings slått bør slått gjøres seint, normalt etter 10. juli. Slåttetidspunkt bør imidlertid tilpasses variasjoner i vekstforhold/klima fra år til år, og må alltid skje etter frøsetting. Tohjulstraktor med slåttekniver kan brukes. Unnvik tunge (slå)maskiner. Gresset bør bakketørkes eller hesjes (2-3 dager) før det fjernes fra slåttemarkedet, slik at frø fra viktige slåttemarkarter kan falle av og dermed sikre spiring til neste sesong. Hvis ikke høyet skal brukes bør det brennes på egnet sted utenfor slåttemarka. <p>Se for øvrig del A i skjøtselsplanen.</p>	2013 - 2015 (eller til resultat er oppnådd)	15 daa	
	2015 - eller fra det at resultat etter rest.- slått er oppnådd	15 daa	
UTSTYRSBEHOV:			
Tohjulstraktor. Ryddesag eller ljà til områder med ulendt terreng.			

OPPFØLGING:

Skjøtselsplanen skal evalueres innen:

5 år

Behov for registrering av spesifikke artsgrupper:

Tilskudd søkt år:		Søkt til:	Utarbeidelse av skjøtselsplan
Tilskudd tildelt år:	2012	Tildelt fra:	FM Nordland

Skjøtselsavtale parter:

ANSVAR:

Person(-er) som har ansvar for iverksettelse av skjøtselsplanen.

Grunneiere og evt. brukere er ansvarlig for tiltak i lokaliteten.

Fylkesmannen i Nordland v/Miljøvernavdelinga har ansvar for oppfølging og veiledning i tråd med handlingsplan for slåttemark.

B. Spesiell del: Lokalitet 2 naturbeitemark

SØKBARE EGENSKAPER							
*Navn på lokaliteten Store Buøya			*Kommune Vega			*Områdenr. 181510229	
ID i Naturbase BN00016904 BN00016905		*Registrert i felt av: Thomas H. Carlsen (2006) Thomas H. Carlsen & Maja S. Kvalvik (2012)				*Dato: 25.8.2012 19.7.2012	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige) Elven R. m.fl. (1988). Botaniske verdier på strandenger i Nordland Hatten L., Carlsen T. H. & Sickel H. (2007). Skjøtselsplan for Skogsholmen-området						Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
*Hovednaturtype: Naturbeitemark, D04 - 70 % Tilleggsnaturtyper: Kystlynghei, D07 – 20 % Strandeng og strandsump, G05 – 10 %				Utforminger: Kalkbeitefukteng, D0420 – 20 % Kalkbeiteeng, D0417 – 40 % Lågurtsbeiteeng, D0416 (G10) – 10 % Kalkfattig kysthei, D0707 (H1) – 10 % Kalkkysthei, D0711 (H2b) – 10 % Strandeng og strandsump hevdet med beite, G0503 – 10 %			
*Verdi (A, B, C): A			Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.)				
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)							
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):			Vegetasjonstyper:
< 20 m	X	God	X	Slått		Torvtekt	Vekselfuktig baserik eng, G11 (D0111) Hestehavreeng, G10 (D0410) Tørr lynghei, H1 (D0701) Tørr gras-urterik hei, H2 (D0702) Undervanns-, strandeng og strandsumpvegetasjon, U (G05)
20 – 50 m		Svak		Beite	X	Brenning	
50-100 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell	
> 100 m		Gjengrodd		Gjødsling			
		Dårlig		Lauving			
OMRÅDEBESKRIVELSE							

INNLEDNING

Skjøtselsplan for Skogsholmen og tilhørende øyer ble utarbeidet i 2007 (Hatten m.fl., 2007). Deler av områdebeskrivelsen for denne lokaliteten baserer seg på beskrivelser fra skjøtselsplanen fra 2007. Store Buøya er beskrevet i Naturbase fra før (BN00016904 og BN00016905). Supplerende kartlegging i 2012 foreslår å slå sammen disse to naturtypeavgrensningene til en avgrensning med naturbeitemark i mosaikk med strandeng og strandsump, samt kystlynghei. Andelen av lyngarter i de rike partiene på øya har gått tilbake til fordel for mer gras og urter. Tidligere ble området hovedsakelig definert som kystlynghei. I dag dominerer engvegetasjonstypen, vekselfuktig baserik eng, G11.

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG:

Store Buøya er på ca 450 dekar og er ei stor øy sammenlignet med andre øyer i Vega verdensarvområde. Øya ligger like øst for Skogsholmen og rundt 10 kilometer nord for hovedøya Vega. Øya er svært variert og mosaikkpreget med store intakte strandengpartier, kalkrike engpartier og partier dominert av lyngarter.

Berggrunnen består dels av kalkspatholdig marmor i sørvest, dels av glimmerskifer og glimmergneis i den midtre delen av øya og dels av finkorning lys gneis i nordøst.

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Hovednaturtypen på Store Buøya er naturbeitemark (D04). Berggrunnen er i all hovedsak kalkrik og fuktighetsgraden varierer fra tørr til middels fuktig. De to viktigste engvegetasjonstypene vi finner på øya er vekselfuktig baserik eng (G11) og hestehavreeng (G10).

I tillegg til naturbeitemark består øya også av naturtypene kystlynghei (D07) og strandeng og strandsump (G05). I nordøst dominerer tørr og relativt fattig lynghei (H1) mens artsmangfoldet av gras og urter er betydelig høyere i lyngheia i sørvest (H2). Det er ikke foretatt noen nærmere undersøkelse av de ulike strandengvegetasjonstypene og ulike soneringer.

ARTSMANGFOLD:

Lokaliteten er stedvis ekstremrik både for eng- og i lyngtypene. De kalkrike engarealene (G11-typen) består bl.a. av arter som fjellfrøstjerne, blåstarr, dunhavre, hestehavre, slirestarr, gulaks, marinøkkel, villin og hårstarr. Det ble også registrert store mengder av bregnen ormetunge som er vurdert som sårbar (VU) på norsk rødliste (Kålås m.fl. 2010).

Røsslyng dominerer i de artsfattige lyngheipartiene i nordøst, mens lyngheiene på midten og mot den sørvestlige delen av øya er mer artsrik med arter som for eksempel krekling, tepperot, smyle, blokkebær, gulsildre, fjellnøkleblom (NT) og ormetunge (VU). Generelt sett er det lite av gjengroingsartene einer og krekling på øya.

Strandengområdene er godt nedbeitet og består hovedsakelig av arter som rødsvingel, salturt, strandkryp, strandkjemp, fjørkoll, gåsemure, saltsiv, småengkall m.m.

I tillegg til planter ble det registrert flere fuglearter som hekker eller benytter lokaliteten som leveområde. Gråmåke og svartbak er de vanligste hekkefuglene her. Flere unger ble registrert og antall hekkende par kan til sammen være rundt 20-30. Den rødlistede fiskemåken (NT) hekker også her med noen få par. I tillegg ble det registrert varslende rødstilk, steinvender og tjeld.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING:

Store Buøya benyttes i dag som felles utmarksbeite for utegangersau for tre av grunneierne på Skogsholmen. Om sommeren beiter rundt 30-40 individer av gammelnorsk sau, men det på vinteren beiter rundt 15 søyer på øya. Tilstanden (hevdstatus) på beitemarka er særdeles god. Det er ikke noe preg av gjengroing i noen av naturtypene. Stedvis vokser det litt einer og krekling, men ellers er både engarealene, strandengene og lyngheiene i svært god hevd.

FREMMEDE ARTER:

Ingen registrert.

KULTURMINNER:

Rester og spor etter flere sommerfjøs.

SKJØTSEL OG HENSYN

Beitetrykket med utegangersau bør holdes på dagens nivå. Øyene i nordøst kan med fordel svies av for å fornye røsslyngen, som dominerer her men har begynt å bli gammel. Dette må i så fall utføres på seinvinteren eller tidlig vår i god tid før hekkesesong.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP:

Skogsholmen og nærliggende øyer er definert som et nasjonalt viktig kulturlandskap (Ofte m.fl. 2003). Området er av spesielt viktig betydning med tanke på at det beites både med storfe (Skogsholmen) og sau (Store Buøya), samt at deler av Skogsholmen slåes på tradisjonelt vis.

Skogsholmen er en av seks utvalgte besøkpunkter i Vega verdensarvområde sammen med Store Emårsøy, Skjærvær, Lånan, Bremstein og Hysvær.

VERDIBEGRUNNELSE:

Store Buøya er ei svært variert øy med store, intakte strandengsystemer, ekstremrike engarealer og ekstremrike kystlyngheipartier. I nordøst finnes det også fattigere røsslyngdominerte heiområder som skaper ekstra variasjon i lyngheisegmentet. Øya blir helårsbeitet av gammelnorsk sau og hevdstatus er svært god både på beitemarka, i lyngheia og på strandengkomplekset. Øya bærer ikke preg av gjengroing, men enkelte områder kan med fordel svies for å fornye gammel røsslyng. Funn av rødlistearter som ormetunge (VU), fjellnøkleblom (NT) og fiskemåke (NT) trekker opp verdien. I tillegg er deler av øya viktige hekke- og leveområder for måkefugler og vadere. Lokalt er gitt verdi A, svært viktig.

B. Spesiell del: Lokalitet 3 naturbeitemark

SØKBARE EGENSKAPER							
*Navn på lokaliteten Skogsholmen: «Floten»				*Kommune Vega		*Områdenr. 181510230	
ID i Naturbase		*Registrert i felt av: Thomas H. Carlsen, T.H. & Maja S. Kvalvik (2012)				*Dato: 19.7.2012	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige) Hatten L., Carlsen T. H. & Sickel H. (2007). Skjøtselsplan for Skogsholmen-området						Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
*Hovednaturtype: Naturbeitemark, D04 – 90 % Tilleggsnaturtyper: Kystlynghei, D07 – 10 %				Utforminger: Kalkbeiteeng D0417, 90 % Kalkkysthei D0711, 10 %			
*Verdi (A, B, C): B		Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.)					
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)							
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):			Vegetasjonstyper:
< 20 m	X	God	X	Slått		Torvtekt	Vekselfuktig baserik eng, G11 (D0411) Tørr gras-urterik hei, H2 (D0702)
20 – 50 m		Svak		Beite	X	Brenning	
50-100 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell	
> 100 m		Gjengrodd		Gjødsling			
		Dårlig		Lauving			

OMRÅDEBESKRIVELSE

INNLEDNING

Skjøtselsplan for Skogsholmen og tilhørende øyer ble utarbeidet i 2007 (Hatten m.fl, 2007). Deler av områdebeskrivelsen for denne lokaliteten baserer seg på beskrivelser fra tidligere skjøtselsplan. Supplerende kartlegging ble foretatt den 19. juli i 2012 av Thomas H. Carlsen og Maja S. Kvalvik. Tidligere ble området hovedsakelig definert som kystlynghei. Andelen av lyngarter i de rike partiene på øya har gått tilbake til fordel for mer gras og urter. I dag dominerer engvegetasjonstypen, vekselfuktig baserik eng, G11.

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG:

Lokaliteten ligger på vestsiden av øya Skogsholmen som ligger øst i Vegaøyan verdensarvområde, ca 10 km nord for hovedøya Vega. Floten er ei halvøy på rundt 40 dekar som er skilt fra Skogsholmen med ei sandstrand som så vidt flør over på høyvann. Berggrunnen består av kalkspatmarmor. På sørsiden av øya er vegetasjonsdekket svært skrint og partier preges av nakent kalkberg.

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Dominerende naturtype på Floten er naturbeitemark (D04). Berggrunnen er svært kalkrik og utforminga på naturbeitemarka er definert som kalkbeiteeng (D0417). Utfra artsutvalget på karplanter er vegetasjonstypen definert til vekselfuktig baserik eng (G11), selv om enga nok har et tørrere preg. I tillegg til naturbeitemarka, som utgjør rundt 90 prosent av arealet, finnes også en liten andel av kalkkysthei (D0711) i lokaliteten. Vegetasjonstypen er av den gras- og urterike kalkheitypen (H2), som er vanlig i Vegaøyan.

ARTSMANGFOLD:

Lokaliteten er ekstremrik på urter, gras og halvgras og innehar stort sett alle karakteristiske arter man finner i G11-typen på Helgeland som blåstarr, engstarr, loppestarr, hårstarr, smalkjempe, brudespore, vårmarihånd, blåknapp, blåkoll, dunhavre, villin, gjeldkarve, marigras, fjellmarikåpe, marinøkkel, fjellfrøstjerne, fjellbakkestjerne, stortveblad, storblåfjær, bjønnbrodd, gulsildre m.m. De to rødlistede artene ormetunge (VU) og fjellnøkleblom (NT) ble også registrert med over 100 individer av hver art spredt over hele lokaliteten. Lokaliteten har et høyt innslag av blåtopp. Stedvis dominerer tett, lavtvoksende einer. Plantet buskfuru vokser spredt i lokaliteten (ca 100 individer) og utgjør en gjengroingstrussel.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING:

Tidligere ble Floten beitet av både sau og kyr og det fantes også et lite åkerareal på den skjellsandrike jord i den nordøstlige delen. Beitet opphørte i løpet av 1970-tallet og ble ikke tatt opp igjen før i 2012. Siden 2006 har rundt ti ungdyr av norsk rødt fe (NRF) beitet på deler av Skogsholmen. I 2012 beitet de også på Floten. Med unntak av plantet buskfuru som vokser og sprer seg og noen partier med einer fremstår lokaliteten som lite gjengrodd.

FREMMEDE ARTER:

Rundt 100 individer med buskfuru er plantet i lokaliteten.

KULTURMINNER:

Ingen

SKJØTSEL OG HENSYN

Beiting av lokaliteten med ungdyr av storfe bør fortsettes. Storfe har en fordel framfor sau ved at de ikke er like selektive i valg av enkelte arter som f.eks. orkideer. Gjengrodde partier med einer bør restaureres enten ved brenning eller ved mekanisk fjerning. Eventuelt bør man ha oppsyn med einer slik at man sikrer at den ikke sprer seg utover dagens nivå.

Det anbefales at buskfuru fjernes fullstendig fra lokaliteten. Både fordi arten representerer en fremmed art på Helgeland, og fordi spredningsfaren er stor.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP:

Skogsholmen og nærliggende øyer er definert som et nasjonalt viktig kulturlandskap (Ofte m.fl. 2003). Området er av spesielt viktig betydning med tanke på at det beites både med storfe (Skogsholmen) og sau (Store Buøya), samt at deler av Skogsholmen slås på tradisjonelt vis.

Skogsholmen er en av seks utvalgte besøkpunkter i Vega verdensarvområde sammen med Store Emårsøy, Skjærvær, Lånan, Bremstein og Hysvær.

VERDIBEGRUNNELSE:

Floten er ei ugjødsel beitemark som beites av ungdyr av storfe og er i god hevd til tross for at lokaliteten har ligget brakk i flere tiår. På artsnivå er lokaliteten en av de mest artsrike i Vegaøyen verdensarv med over 50 habitatspesialister for kalkrike enger. To rødlistede karplanter ble registrert og er tallrike, ormetunge (VU) og fjellnøkleblom (NT). Lokaliteten er gitt verdien B, viktig. Det som trekker ned verdien noe er innslaget av buskfuru, samt at lokaliteten har ligget brakk siden rundt 1970 til 2012. Lokaliteten bærer lite preg av gjengroing, men utviklinga bør følges nøye i årene framover med tanke på beitetrykk og slitasje som følge av at beitet er gjenopptatt igjen.

B. Spesiell del: Lokalitet 4 naturbeitemark

SØKBARE EGENSKAPER							
*Navn på lokaliteten Skogsholmen: Kalkbakke i øst				*Kommune Vega		*Områdenr. 181510231	
ID i Naturbase BN00016902		*Registrert i felt av: Thomas H. Carlsen, T.H. & Maja S. Kvalvik (2012)				*Dato: 19.7.2012	
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige) Hatten L., Carlsen T. H. & Sickel H. (2007). Skjøtselsplan for Skogsholmen-området						Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:	
*Hovednaturtype: Naturbeitemark, D04 – 70 % Tilleggsnaturtyper: Kystlynghei, D07 – 30 %				Utforminger: Kalkbeiteeng D0417, 70 % Kalkkysthei D0711, 30 %			
*Verdi (A, B, C): B		Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.)					
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)							
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd		Bruk (nå):			Vegetasjonstyper:
< 20 m	X	God	X	Slått		Torvtekt	Vekselfuktig baserik eng, G11 (D0411) Tørr gras-urterik hei, H2b (D0702)
20 – 50 m		Svak		Beite	X	Brenning	
50-100 m		Ingen		Pløying		Park/hagestell	
> 100 m		Gjengrodd	X	Gjødsling			
		Dårlig		Lauving			

OMRÅDEBESKRIVELSE

INNLEDNING

Skjøtselsplan for Skogsholmen og tilhørende øyer ble utarbeidet i 2007 (Hatten m.fl, 2007). Deler av områdebeskrivelsen for denne lokaliteten baserer seg på beskrivelser fra skjøtselsplanen fra 2007. Kalkbakken er beskrevet i Naturbase fra før (BN00016902). Supplerende kartlegging i 2012 foreslår å redusere avgrensningen av lokaliteten i den nordlige delen. Dette som følge av manglende beite her og gjengroing med buskuru. Tidligere ble området hovedsakelig definert som kystlynghei. Andelen av lyngarter i de rike partiene på øya har gått tilbake til fordel for mer gras og urter. I dag dominerer engvegetasjonstypen, vekselfuktig baserik eng, G11.

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG:

Lokaliteten ligger på den østlige delen av øya Skogsholmen. Skogsholmen ligger øst i Vegaøyen verdensarvområde, ca 10 km nord for hovedøya Vega. Lokaliteten er en kalkbakke på rundt 35 dekar som ligger sørøst for den gamle internatskola på øya. Beitemarka er avgrenset i nord av et gjerde midt på høyden som også definerer en eiendomsgrense. Mot øst går beitemarka helt ned mot sjøen. I sør og i vest avgrenses lokaliteten av et søkk som består av strandeng og mjødurtdominert fukteng. Berggrunnen består av kalkspatmarmor. På østsiden er vegetasjonsdekket noe skrint og partier preges av nakent kalkberg.

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Dominerende naturtype er naturbeitemark (D04). Berggrunnen er svært kalkrik og utforminga på naturbeitemarka er definert som kalkbeiteeng (D0417). Utfra artsutvalget på karplanter er vegetasjonstypen definert til vekselfuktig baserik eng (G11), selv om enga nok har et tørrere preg. I tillegg til naturbeitemarka, som utgjør rundt 70 prosent av arealet, finnes også en andel av kalkkysthei (D0711) i lokaliteten. Vegetasjonstypen er av den gras- og urterike kalkheitypen (H2). Tidligere har lokaliteten blitt definert som kystlynghei. Lyngartene er i dag ikke like dominerende som før og kystlynghei anses som å opptre i mosaikk med hovednaturtype naturbeitemark.

ARTSMANGFOLD:

Som på tilsvarende lokalitet Floten er også denne lokaliteten ekstremrik på urter, gras og halvgras og innehar stort sett alle karakteristiske arter man finner i G11-typen på Helgeland. Noen eksempler er blåstarr, engstarr, loppestarr, hårstarr, rundskolm, kattedot, smalkjempe, brudespore, blåknapp, blåkoll, dunhavre, villin, fjellmarikåpe, marinøkkel, fjellfrøstjerne, fjellbakkestjerne, stortveblad og storblåfjær. De to rødlistede artene ormetunge (VU) og fjellnøkleblom (NT) ble registrert over hele lokaliteten. Ormetunge finnes her i ekstreme mengder, en av de største kjente bestander på Helgeland. Lokaliteten har et høyt innslag av blåtopp. Stedvis dominerer tett, lavtvoksende einer. I lyngheia dominerer krekling. Plantet buskuru og sitkagran vokser spredt i lokaliteten. I tillegg vokser en ukjent roseart, nype sp/rynkerose (cf.) som utgjør en gjengroingstrussel da beitedyr lar den stå urørt. Et parti i nord og nordvest er noe gjengrodd med engmarikåpe.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING:

Lokaliteten er en del av et område som tidligere ble benyttet som utmarksbeite. Bakken ble beitet hovedsakelig av storfe, men også av sau. Beitet opphørte i løpet av 1970-tallet og ble ikke tatt opp igjen før rundt 2006. Etter at beitinga ble gjenopptatt har rundt ti ungdyr av norsk rødt fe (NRF) beitet på deler av Skogsholmen, blant annet på lokaliteten. Tilstand på lokaliteten er middels. Bakken bærer preg av gjengroing først og fremst av einer, men også av buskuru, sitkagran og en ubestemt rosebusk.

FREMMEDE ARTER:

Buskuru og sitkagran er plantet spredt i lokaliteten.

KULTURMINNER:

Ikke registrert

SKJØTSEL OG HENSYN

Beiting av lokaliteten med ungdyr av storfe bør fortsettes. Storfe har en fordel framfor sau ved at de ikke er like selektive i valg av enkelte arter som f.eks. orkideer. Gjengrodde partier med einer bør restaureres enten ved brenning eller mekanisk fjerning.

Det anbefales at buskfuru og sitkagran fjernes fullstendig fra lokaliteten. Både fordi artene representerer fremmede arter på Helgeland, samt at spredningsfaren er stor.

Andre gjengroingsarter som ubestemt roseart og engmarikåpe bør bekjempes gjennom restaureringstiltak, eks. ved hjelp av slåmaskin og ryddesag.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP:

Skogsholmen og nærliggende øyer er definert som et nasjonalt viktig kulturlandskap (Ofte m.fl. 2003). Området er av spesielt viktig betydning med tanke på at det beites både med storfe (Skogsholmen) og sau (Store Buøya), samt at deler av Skogsholmen slås på tradisjonelt vis.

Skogsholmen er en av seks utvalgte besøkspunkter i Vega verdensarvområde sammen med Store Emårsøy, Skjærvær, Lånan, Bremstein og Hysvær.

VERDIBEGRUNNELSE:

Den rike kalkbakken som utgjør lokaliteten er ei ugjødsel beitemark som beites av ungdyr av storfe og er i middels god hevd. På artsnivå er lokaliteten en av de mest artsrike i Vegaøyan verdensarv, med kalk- og habitatsindikatorer som brudespore, stortveblad, blåstarr, hårstarr, loppestarr, storblåfjær, kattefot, smalkjempe, villin m.m. To rødlistede karplanter ble registrert, ormetunge (VU) og fjellnøkleblom (NT). Ormetungebestanden er en av de største man kjenner til på Helgeland. Deler av lokaliteten er gjengrodd med einer og engmarikåpe. Buskfuru, sitkagran og ubestemt rosebusk trekker ned verdien på lokalitet. Lokaliteten er gitt verdien B, viktig. På sikt kan verdien igjen bli oppjustert til A hvis problemartene blir bekjempet.

Kilder

DN, Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold, DN-hAandbok 13, 2. utgave: 254 s.

Elven, R., Alm, T., Edvardsen, H., Fjelland, M., Fredriksen, K. E. & Johansen, V. 1988. Botaniske verdier på havstrender i Nordland. A Generell innledning. Beskrivelser for region Sør-Helgeland.- Økoforsk Rapport 2A, 1-334.

Hatten L., Carlsen T. H. & Sickel H. (2007). Skjøtselsplan for Skogsholmen-området. Bioforsk rapport vol. 2, nr. 97.

Fremstad, Eli. 1997. *Vegetasjonstyper i Norge*. NINA Temahefte 12, Norsk institutt for Naturforskning. 279 s.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. The 2010 Norwegian Red List for Species. Artsdatabanken, Norge.

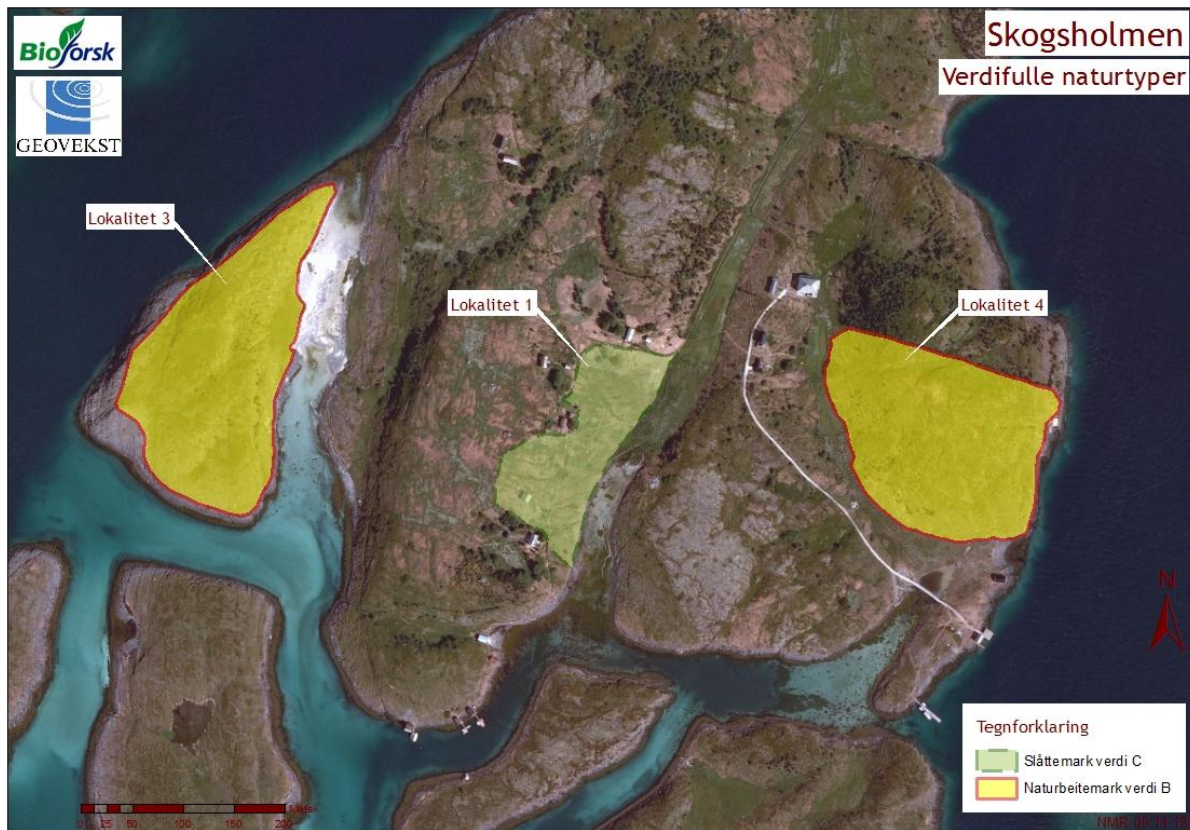
Often, A., Edvardsen, H., Vange, V. & Tveraabak, U. 2003. Rapport fra registreringer av kulturlandskap i Nordland 1992-1995. Redigert av Fylkesmannen i Nordland. 142 s.

Svalheim, Ellen. 2012. Nytt faktaark for verdisetting – slåttemark.

Vedlegg

VEDLEGG 1	–	Ortofoto/kart
VEDLEGG 2	–	Bilder
VEDLEGG 3	–	Artsliste

VEDLEGG 1 - Ortofoto/kart

Figur 1. Oversikt over verdifulle naturtyper på Skogsholmen.

Figur 2. Oversikt over naturbeitemarka på Store Buøya.

VEDLEGG 2 - Bilder

Bilde 1: Oversiktsbilde over slåttemarka (lokalitet 1) mellom Sørgården og Bakken (UTM: 33W 0364580 7302811, retning SV). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 2: I vest på toppen av bakken går slåttemarka (lokalitet 1) over i beitemark delt av med et strømførende gjerde. Svært gjengrodd med mjøddurt og marikåper. (UTM: 33W 0364300 7302660, retning NNØ). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 3: Nedre del mot øst bærer fremdeles preg av gjengroing med marikåper og grovt gress etter flere år med restaurerings slått (lokalitet 1). Mjødurt har derimot gått sterkt tilbake. (UTM: 33W 0364415 7302693, retning SSV). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 4: Enkelte partier i og ved slåttmarkslokaliteten (lokalitet 1) er fremdeles sterkt gjengrodd med kraftigvokst strandrør. (UTM: 33W 0364499 7302776, retning NNØ). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 5: Buøya (lokalitet 2) består av en mosaikk av kalkbeiteeng, kalkkysthei og strandengkompleks. (UTM: 33W 0365253 7302329, retning NØ). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 6: Kalkkysthei dominert av røsslyng og krepling på Buøya (lokalitet 2). (UTM: 33W 0364904 7301762, retning NNØ). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 7: Mosaikk av blåtopp og blåstarrdominert kalkbeitemark og kreklingdominert kalkkysthei (lokalitet 2). (UTM: 33W 0365151 7302267, retning SSV). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 8: Beitende ungdyr av NRF på Floten (lokalitet 3) viser interesse for Majas registrerings skjema. Floten er ekstremrik. (UTM: 33W 0364030 7302751, retning N). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 9: Oversiktsbilde av Floten (lokalitet 3). Plantet buskfuur representerer en trussel for verdiene i naturbeitemarka. (UTM: 33W 0364231 7302627, retning VNV). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 10: Et skrint og ekstremrikt parti på Kalkbakken (lokalitet 4). (UTM: 33W 0364712 7302618, retning NØ). Foto: Thomas H. Carlsen

Bilde 11. Kalkbakken (lokalitet 4) preges av gjengroing med einer. I tillegg representerer siktagran og buskfuru en trussel for artsmangfoldet og verdiene i naturbeitemarka. (UTM: 33W 0364712 7302618, retning NV). Foto: Thomas H. Carlsen

VEDLEGG 3 - Artsliste

Lokalitet 1, slåttemark	Lokalitet 2 – 4, naturbeitemark
<p>engmarikåpe engsvingel engkvein engreverumpe engsoleie engsyre fløyelsmarikåpe fuglevikke gulaks gulflatbelg hestehavre kvitmaure mjødurt markrapp rødsvingel nyresoleie strandrør skogstorkenebb villøk</p>	<p>blåknapp blåtopp blåstarr blåkoll brudespore blokkebær bjønnbrodd buskfuru dunhavre einer engstarr engmarikåpe fjellfrøstjerne fjellnøkleblom (NT) fjellmarikåpe fjellfrøstjerne fjellbakkestjerne fjørekoll gjeldkarve gulsildre gåsemure gulsildre gulaks hestehavre hårstarr kattefot loppestarr marinøkkel marigras ormetunge (VU) røsslyng krekling rose (cf.) rundskolm rødsvingel salturt slirestarr sitkagran strandkryp strandkjempe saltsiv smyle småengkall smalkjempe stortveblad storblåfjær smalkjempe tepperot vill-lin vårmarihånd</p>